

Sygn. akt I ACa 732/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Jerzy Nawrocki (spr.)
Sędzia:	SA Bożena Oworuszko
Sędzia:	SA Elżbieta Patrykiewicz
Protokolant	sekr. sądowy Agnieszka Pawlikowska

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2014 r. w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa B. W. i S. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą
w W.

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia
9 września 2013 r., sygn. akt I C 980/12

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódek B. W. i S. S. kwoty po 1200 (tysiąc
dwieście) zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 732/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 września 2013 roku Sąd Okręgowy w Siedlcach zasądził od (...) SA w na rzecz B. W. kwotę 63.000,00zł i na rzecz S. S. kwotę 90.000,00zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę doznaną wskutek naruszenia dóbr osobistych powódek w następstwie śmierci ich ojca i męża - E. S. w wypadku komunikacyjnym w dniu 9 listopada 2003r. [pkt. I i III wyroku].

Dalej idące roszczenia powódek Sąd oddalił [pkt II i IV wyroku].

Sąd zasądził na rzecz powódek koszty procesu w kwocie po 723,40zł [pkt VI i VII wyroku]. Nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa 8 058zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych [pkt VIII] i odstąpił od obciążania powódek kosztami sądowymi w sprawie [pkt IX].

B. W. i S. S. (2) wniosły o zasądzenie od (...) S.A. z siedzibą w W. kwot - odpowiednio 100.000zł i 150 000zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa.

Pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie obydwu powództw w całości i zasądzenie od powódek na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 09 listopada 2003 na trasie J. - M. miał miejsce wypadek drogowy, w trakcie którego kierujący samochodem osobowym P. S. naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że nienależycie obserwował jezdnię i najechał na jadącego w tym samym kierunku rowerzystę E. S., powodując u niego obrażenia, które skutkowały jego zgonem na miejscu zdarzenia. Wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2004 r. Sąd Rejonowy w S. uznał P. S. za winnego popełnienia czynu wyczerpującego dyspozycję przepisu art. 177 § 2 k.k. W chwili wypadku E. S. poruszał się rowerem bez wymaganego oświetlenia, a poza tym znajdował się pod wpływem alkoholu (badania krwi E. S. - akta sprawy (...)SR w S., akt oskarżenia w sprawie (...)SR w S., wyrok skazujący w sprawie (...)SR w S.).

W dacie wypadku E. S. miał 70 lat, zamieszkiwał razem z żoną S. S., z którą prowadził wspólne gospodarstwo domowe. W tym samym domu tylko w oddzielnej części mieszkała jego córka - B. W. razem ze swoim mężem.

Pokrzywdzony był sprawnym, zdrowym mężczyzną. Mimo swego wieku pomagał córce prowadzić gospodarstwo rolne, które wraz z żoną przekazał jej kilka lat wcześniej.

Nagłą i niespodziewaną śmierć E. S. była dla powódek traumatycznym przeżyciem. S. S. (2) nie potrafiła odnaleźć się po śmierci męża. Mąż był dla niej wsparciem i najważniejszą osobą w rodzinie. Po wypadku powódka przyjmowała leki uspokajające i przeciwdepresyjne. Stan żałoby nie minął. Nadal ma problemy ze spaniem. Cierpi na brak apetytu. Pogorszyła się jej sytuacja majątkowa. Powódka utrzymuje się wyłącznie z emerytury w kwocie 800 zł miesięcznie.

B. W. jest córką E. S.. Zamieszkuje wraz z matką w jednym domu. Powódka nie ma dzieci. W chwili śmierci ojca pozostawała w związku małżeńskim, który z uwagi na alkoholizm męża był związkiem nieudanym. Powódka pracowała wówczas w gospodarstwie rolnym, gdzie w pracach rolniczych pomagał jej głównie ojciec. On też wspierał córkę w jej problemach małżeńskich. B. W. bardzo przeżyła śmierć swego ojca. Był to dla niej cios, którego się nie spodziewała. Mimo tych trudnych przeżyć B. W. po śmierci ojca sama zorganizowała pogrzeb, bo stan emocjonalny matki nie pozwalał na skorzystanie z jej pomocy. Wydzierżawiła gospodarstwo rolne, uzyskała dopłaty z UE z tytułu jego prowadzenia, ukończyła kurs prawa jazdy (wyjaśnienia powódki S. S. i B. W. podczas rozprawy w dniu 27 sierpnia 2013 r., opinia biegłej psycholog i psychiatry k. 83 - 85, opinia biegłej psycholog k. 90 - 93).

Decyzją z dnia 28.08.2012 r. pozwany ubezpieczyciel przyznał S. S. (2) odszkodowanie w kwocie 10.000 zł w związku ze znacznym pogorszeniem się sytuacji życiowej powódki po śmierci jej męża (decyzja - akta szkodowe, okoliczność bezsporna).

Decyzją z dnia 11.05.2012 r. pozwany ubezpieczyciel przyznał na rzecz B. W. odszkodowanie w kwocie 5.650 zł z tytułu poniesienia przez nią kosztów pogrzebu E. S. (decyzja - akta szkodowe, okoliczność bezsporna).

Sąd Okręgowy uznał, że żądanie powódek jest usprawiedliwione co do zasady na podstawie art. 23 i 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. Katalog dóbr osobistych, określonych w art. 23 k.c., ma charakter otwarty. Sąd uznał, że prawo do życia rodzinnego i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i 24 k.c. Spowodowanie śmierci osoby bliskiej może zatem stanowić naruszenie dóbr osobistych członków jej rodziny i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 14 stycznia 2010 r. IV CSK 307/2009 LexPolonica nr 2371235, OSNC 2010/C poz. 91, OSP 2011/2 poz. 15).

Sąd Okręgowy podał, że sprawca wypadku drogowego posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym zakładzie ubezpieczeń, co jest okolicznością bezsporną w przedmiotowej sprawie. Przepis art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym

Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych wskazuje, iż z ubezpieczenia o odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną szkodę w związku z ruchem tego pojazdu będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia, utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia. Pojęcie szkody w polskim prawie cywilnym obejmuje zarówno szkodę majątkową sensu stricto, jak i szkodę niemajątkową w postaci krzywdy. W relacji do tak określonego zakresu szkody powstaje obowiązek jej naprawienia, poprzez odszkodowanie obejmujące również zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę. Ponadto stosownie do art. 35 ww. ustawy ubezpieczeniem OC objęta jest odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym wyrzuciła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu. Przy czym odpowiedzialność cywilna obejmuje także obowiązek naprawienia krzywdy, jeżeli wynika ona z ruchu pojazdu mechanicznego. Obowiązek naprawienia szkody w tym krzywdy w powyższym zakresie ma charakter zupełny, poprzez zapłatę odszkodowania lub odpowiedniej kwoty z tytułu zadośćuczynienia. Sąd Okręgowy przywołał w swoich rozważaniach uchwałę Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 20 grudnia 2012 r. (III CZP 93/2012, LexPolonica nr 4492033), w której wskazano, iż artykuł 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych - w brzmieniu sprzed dnia 11 lutego 2012 r. - nie wyłączał z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c. Zadośćuczynienie przyznawane na podstawie art. 448 k.c. kompensuje bowiem szkodę niemajątkową (krzywdę), której w związku ze śmiercią spowodowaną ruchem pojazdu mechanicznego doznają osoby najbliższe zmarłego na skutek naruszenia ich własnego dobra osobistego w postaci prawa do więzi rodzinnej. Jak wynika z uzasadnienia ww. uchwały oraz uchwały Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 7 listopada 2012 r. (III CZP 67/2012, LexPolonica nr 4001090) ma także zastosowanie do przepisu § 10 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 r. w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów. Rozporządzenie to obowiązywało w dacie wypadku, utraciło moc dnia 1 stycznia 2004 r. w związku z art. 256 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej.

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego w sprawie jednoznacznie wynika, iż obydwie powódki były związane z E. S.. Rodzina w zasadzie składała się z trzech osób: S. S., E. S. i B. W.. Wszyscy mieszkali w jednym domu, mimo, iż córka prowadziła oddzielne gospodarstwo domowe. Wspólnie prowadzili gospodarstwo rolne.

Jak wynika z opinii biegłych psychologa i psychiatry rozmiar cierpień psychicznych powódki S. S. był znaczny, chociaż typowy dla przeżyć osoby będącej w bliskim związku uczuciowym ze zmarłym. Ponieważ możliwości adaptacyjne powódki po śmierci męża były i nadal są osłabione, a ponadto pojawiły się problemy bytowe, dotąd nie pogodziła się ona w pełni ze stratą najważniejszej dla niej osoby w rodzinie. Powódka jest prawidłowo przystosowana w swoim środowisku i obecnie nie wymaga leczenia psychiatrycznego ani opieki psychologicznej. Powyższe wnioski opinii biegłych psychologa i psychiatry znajdują potwierdzenie w treści wyjaśnień powódek oraz dokumentacji lekarskiej dołączonej do akt sprawy. Mając zatem na uwadze powyższe Sąd uznał, iż adekwatną kwotą zadośćuczynią za krzywdę odniesioną przez S. S. na skutek śmierci męża będzie zadośćuczynienie w kwocie 100.000 złotych.

Sąd wskazał, że również B. W. była związana emocjonalnie ze swoim ojcem E. S.. Z uwagi na trudny związek małżeński z mężem alkoholikiem, powódka w dużej mierze zdana była na pomoc i wsparcie ojca, zwłaszcza w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Jak wynika z opinii biegłego psychologa po śmierci ojca powódka przeżywała żalobę ze wszystkimi jej stadiami, takimi jak otepienie, tęsknota, żal, dezorganizacja i rozpacz, a następnie reorganizacja. Rozmiar doznanych przez nią cierpień był typowy dla sytuacji straty osoby najbliższej i brak jest podstaw do uznania, że żaloba miała charakter przedłużony. Dzięki wysokim możliwościom adaptacyjnym powódka systematycznie radziła sobie ze zmianą jakiej doznała, organizowała życie swoje i matki, stała się ostoją rodziny. Obecnie powódka funkcjonuje już dość dobrze, jest prawidłowo przystosowana w swoim środowisku, nie ujawnia objawów poważniejszych zaburzeń poznawczych, emocjonalnych, społecznych.

Na tej podstawie Sąd uznał, że kwota 70.000 zł jest adekwatna do doznanej przez powódkę krzywdy. Niewątpliwie po śmierci E. S. w nowej sytuacji rodzinnej lepiej odnalazła się B. W. niż jej matka S. S. (2), która do chwili obecnej nie

pogodziła się ze stratą męża. W tej sytuacji Sąd uznał za uzasadnione zróżnicowanie kwot zadośćuczynienia na rzecz każdej z powódek.

Sąd przyjął 10% stopień przyczynienia się pokrzywdzonego E. S. do skutków wypadku. Jak wynika z ustaleń dokonanych w postępowaniu karnym, do wypadku doszło w porze wieczornej, w warunkach złej widoczności. E. S. w chwili wypadku poruszał się nieoświetlonym rowerem, co utrudniało kierowcy samochodu zauważenie go. Poza tym w chwili wypadku pokrzywdzony kierował rowerem, będąc pod wpływem alkoholu, co wynika ze znajdującego się w aktach sprawy karnej badania krwi pokrzywdzonego. Te okoliczności w ocenie Sądu uzasadniają uznanie, iż E. S. opisanym wyżej zachowaniem przyczynił się do skutków wypadku.

Odsetki ustawowe od ustalonych kwot zadośćuczynienia Sąd zasądził od dnia wydania wyroku w przedmiotowej sprawie uznając, że zarówno zasadność, jak i wysokość roszczenia były pomiędzy stronami sporne. Dopiero w toku postępowania dowodowego poczynione zostały ustalenia dotyczące rozmiaru krzywdy powodów.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w wyroku. Z uwagi na częściowe uwzględnienie roszczeń powodów Sąd na podstawie art. 100 k.p.c. stosunkowo rozdzielił pomiędzy stronami koszty procesu. Po wzajemnym obrachunku tych kwot Sąd zasądził od pozwanego na rzecz każdej z powódek 723,40 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd obciążył pozwanego obowiązkiem zapłaty na rzecz Skarbu Państwa nieuiszczonych w toku postępowania kosztów sądowych w postaci nieuiszczonej części opłaty od pozwu oraz kosztów opinii biegłego. Jednocześnie Sąd odstąpił od obciążania powódek nieuiszczonymi kosztami sądowymi z uwagi na ich trudną sytuację materialną.

Wyrok w zakresie rozstrzygnięć z punktu I, III, VI, VII i VIII zaskarżył pozwany, podnosząc:

1. zarzut naruszenia prawa materialnego:

a) art. 448 k.c. w zw. z art. 23 i 24 k.c. poprzez ustalenie, że wskutek śmierci E. S. doszło do naruszenia dóbr osobistych powódek w postaci prawa do życia w rodzinie, co uzasadnia zasądzenie zadośćuczynienia dla każdej z nich oraz, że w sytuacji powódek odpowiednią kwotą zadośćuczynienia jest kwota 70.000 złotych dla B. W. i kwota 100.000 złotych dla S. S.;

b) § 10 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000r. w sprawie ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz. U., Nr 26, poz. 310 ze zm.) i ustalenie, że naruszenie dóbr osobistych mieści się w katalogu następstw szkody wyrządzonej w związku z ruchem pojazdów mechanicznych wymienionych w tym przepisie;

c) art. 363 k.c. polegającego na przyjęciu przez Sąd Okręgowy zbyt małego przyczynienia się poszkodowanego do szkody;

2. zarzut naruszenia prawa procesowego, w szczególności art. 233 § 1 k.p.c. polegającego na nieprawidłowej ocenie dowodów zebranych w sprawie i wyciągnięciu błędnych wniosków przez błędną ocenę zeznań powódki co do wyposażenia roweru E. S. oraz co do sytuacji życiowej po jego śmierci i skutków braku męża i ojca.

Skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

W uzasadnieniu środka odwoławczego pozwany podał w wątpliwość możliwość zasądzenia zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej, kwestionując tym samym zasadność motywów uchwały Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2010 roku, sygn. akt III CZP 76/10. Skarżący podniósł, że czyn niedozwolony będący przedmiotem rozpoznania sądu w niniejszej sprawie nie był ukierunkowany na naruszenie dobra osobistego wyrażającego się w prawie do więzi uczuciowej pomiędzy małżonkami oraz pomiędzy rodzicami i dziećmi, a stanowił jedynie naruszenie zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Nadto, pozwany zwrócił uwagę, że odpowiedzialność ubezpieczyciela nie jest

odpowiedzialnością bezwzględną za wszystkie czyny niedozwolone popełnione przez ubezpieczonego i wywołane następstwa – w szczególności, zdaniem apelującego, ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za naruszenie dobra osobistego w postaci więzi rodzinnej, a jedynie za naruszenie zdrowia i życia.

W apelacji wysunięto także zarzut rażąco wygórowanego zadośćuczynienia, a także nieuwzględnienia większego przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody w sytuacji, gdy w chwili wypadku poruszał się on na rowerze po nieoświetlonej wąskiej drodze w ciemnym ubraniu bez elementów odblaskowych, będąc w stanie nietrzeźwości / k. 149-151/.

Powódki wnosili o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie jest uzasadniona. Sąd Apelacyjny w całości podziela i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne i wnioski Sądu Okręgowego dotyczące okoliczności wypadku oraz istnienia więzi rodzinnych pomiędzy powódkami a zmarłym E. S.. Kwestionowanie istnienia więzi rodzinnej przez pozwanego nie znajduje żadnego uzasadnienia w materiale dowodowym w sprawie. Podniesiony przez pozwanego zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc w tym zakresie, ma wyłącznie charakter polemiczny. Pozwany nie zakwestionował i nie podważał dowodów, w oparciu o które Sąd Okręgowy dokonał ustaleń, nie zarzucił również Sądowi pierwszej instancji błędów logicznych przy dokonywaniu ustaleń, czy naruszenia przez Sąd przy wnioskowaniu zasad doświadczenia życiowego. Przedstawiona w apelacji przez pozwanego subiektywna ocena sytuacji powódek przed i po śmierci E. S. nie podważa ustaleń Sądu dokonanych zgodnie z dyrektywą art. 233 § 1 kpc.

Kwestionowanie przez pozwanego przyjętego przez Sąd Okręgowy stopnia przyczynienia się E. S. do wypadku również nie jest uzasadnione. Sąd Okręgowy wbrew zarzutom apelacji ustalił, że rower, którym poruszał się E. S. nie był oświetlony. Z faktu, że do wypadku doszło w warunkach złej widoczności pozwalał Sądowi na przyjęcie - zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego, że brak prawidłowego oświetlenia poszkodowanego, był współprzyczyną zaistnienia wypadku. Na tej podstawie Sąd zasadnie przyjął 10% stopień przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody i ostatecznie zmniejszył wysokość zasądzonych kwot o 10% w stosunku do należnych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego pozwany nie udowodnił okoliczności pozwalających na uznanie przyczynienia się poszkodowanego w wyższym stopniu. O ile bowiem fakt niewłaściwego oświetlenia rowerzysty niewątpliwie, ze względu na porę wypadku, pozostaje w związku przyczynowym ze zdarzeniem, o tyle nie zostało udowodnione przez pozwanego, że stan nietrzeźwości rowerzysty pozostawał w związku przyczynowym z wypadkiem.

Zgodnie z art. 6 kc dowód na powyższe okoliczności obciążał pozwanego. Pozwany nie wnioskował o przeprowadzenie dowodów na okoliczność istnienia związku przyczynowego w tym zakresie. Dokumentacja znajdująca się w aktach sprawy karnej również nie pozwala na ustalenie istnienia związku przyczynowego pomiędzy stanem nietrzeźwości E. S. a wypadkiem. Biegły wydający opinię w sprawie karnej w tym zakresie nie formułował jakichkolwiek wniosków. Wskazywał na fakt nieprawidłowego oświetlenia roweru, co miało wpływ na zaistnienie wypadku i w tym zakresie Sąd Okręgowy powyższą okoliczność uwzględnił.

Mając powyższe na uwadze uznać należy, że w świetle materiałów dowodowych zebranych w sprawie nie było podstaw do przyjęcia wyższego stopnia przyczynienia E. S. do wypadku aniżeli przyjął Sąd Okręgowy.

W tym stanie sprawy zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art.233 § 1 kpc w zw. z z art. 363 kc, poprzez zaniżenie stopnia przyczynienia się pokrzywdzonego do wypadku, nie był uzasadniony. Uzupełniająco jedynie należy wskazać, że ustalenie stopnia przyczynienia się pokrzywdzonego do zdarzenia wywołującego szkodę stanowi jedynie podstawę faktyczną do ewentualnego zmniejszenia należnego odszkodowania, co oznacza, że nie skutkuje ono bezwarunkowym zmniejszeniem odszkodowania i nie determinuje wprost wielkości tego zmniejszenia. O wielkości zmniejszenia odszkodowania z tego tytułu decyduje bowiem Sąd orzekający po rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 października 2008r. [IV CSK 228/08, Lex 475287] ustalenie przyczynienia się jest warunkiem wstępnym, od którego w ogóle zależy możliwość rozważania zmniejszenia odszkodowania. Chociaż jest to warunek konieczny, nie jest on wystarczający, gdyż samo przyczynienie nie przesądza o zmniejszeniu obowiązku naprawienia szkody. Ponadto stopień przyczynienia nie jest bezpośrednim wyznacznikiem zakresu tego zmniejszenia

Zarzut naruszenia art. 448kc w zw. z art. 23 kc i w zw. z § 10 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 r. w sprawie ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz. U., Nr 26, poz. 310 ze zm.) poprzez ustalenie przez Sąd Okręgowy, że naruszenie dóbr osobistych mieści się w katalogu następstw szkody wyrządzonej w związku z ruchem pojazdów mechanicznych wymienionych w tym przepisie, także nie jest uzasadniony. W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy szczegółowo umotywował zasadność odpowiedzialności pozwanego w oparciu o wskazane przepisy, przytaczając w tym zakresie ugruntowane stanowisko Sądu Najwyższego. W tym zakresie stanowisko Sądu Okręgowego zostało szczegółowo przytoczone w części historycznej niniejszego uzasadnienia. Sąd Apelacyjny w całości podziela wskazaną linię orzecznictwa.

Ustalenie odpowiedniej kwoty zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę [szkodę niemajątkową] należy do uprawnień Sądu orzekającego w sprawie i podlega ocenie w postępowaniu instancyjnym wyłącznie wówczas gdy orzeczona przez Sąd pierwszej instancji kwota jest rażąco zawyżona bądź rażąco zaniżona. Brak jest podstaw w ocenie Sądu Apelacyjnego aby w świetle okoliczności niniejszej sprawy uznać, że ustalona przez Sąd Okręgowy kwota zadośćuczynienia pieniężnego w wysokości 100 000zł w przypadku żony zmarłego S. S. i 70 000zł w przypadku córki zmarłego B. W. były kwotami rażąco wygórowanymi.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanego jako bezzasadną co do rozstrzygnięcia zawartego w pkt I i III wyroku, co skutkowało uznaniem bezzasadności wniosku apelacyjnego o zmianę rozstrzygnięcia o kosztach procesu. W tym zakresie apelacja nie precyzowała żadnych zarzutów. Uwzględnienie wniosków apelacji dotyczących zmiany wyroku Sądu Okręgowego w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu, byłoby możliwe tylko wówczas, gdyby wskutek uwzględnienia apelacji roszczenie powódek byłoby oddalone w całości, bądź w większej części aniżeli przez Sądem Okręgowym.

Wobec oddalenia apelacji Sąd obciążył pozwanego kosztami procesu poniesionymi przez powódki w postępowaniu apelacyjnym na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 109 § 2 kpc. Koszty te odpowiadały wysokości wynagrodzenia pełnomocnika ustalonym zgodnie z § 2 ust. 2, § 6 pkt 6 i § 13 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu [Dz.U. 163, poz.1348]. Całkowitą kwotę 2 400zł Sąd zasądził w połowie na rzecz każdej z powódek.